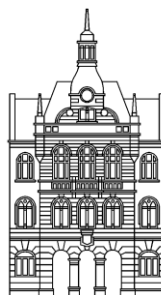

Mestna občina Novo mesto

Župan

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 244, faks: 07 / 39 39 269
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 007-10/2012 (2002)
Datum: 11.4.2012

**OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

ZADEVA: PREDLOG Odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto

Namen: Sprejem odloka

Pravna podlaga:

- Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št.: 32/1993, 30/1998 – ZZLPPO, 127/2006 – ZJZP, 38/2010 – ZUKN in 57/2011 – ORZGJS40)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB- 2, 27/2008 Odl.US: Up-2925/07-15, U-I-21/07-18, 76/2008, 100/2008 Odl.US: U-I-427/06-9, 79/2009, 14/2010 Odl.US: U-I-267/09-19, 51/2010, 84/2010 Odl.US: U-I-176/08-10),
- Statut Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 96/2008 - UPB-2)

Poročevalec: mag. Jože KOBE

Obrazložitev: V prilogi

Predlog sklepa:

Sklep

Občinski svet Mestne občine Novo mesto sprejme Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto v prvi obravnavi.

Ž U P A N

Alojzij MUHIČ

PRILOGE:

- Obrazložitev in Predlog Odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto

Mestna občina Novo mesto

**Občinska uprava
Urad za gospodarske javne
službe, okolje in promet**

Seidlova c. 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 202, faks: 07 / 39 39 320
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 007-10/2012 (2002)
Datum: 10.04.2012

OBČINSKI SVET MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Zadeva: Predlog Odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto

Namen: Sprejem odloka

1. UVOD

Občinski svet Mestne občine Novo mesto je v letu 2001 sprejel Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto, ter ga v letih 2002, 2005, 2006 in 2007 v majhnem obsegu spreminjal in dopolnjeval. Ker se je ves ta čas zakonodaja spreminjala, je navedeni odlok postal neuskkljen s področno zakonodajo.

Občinski odlok mora biti sprejet na podlagi trenutno veljavnega **Zakon o gospodarskih javnih službah** (Uradni list RS, št.: 32/1993, 30/1998 – ZZLPPO, 127/2006 – ZJZP, 38/2010 – ZUKN in 57/2011 – ORZGJS40), ki v 3. členu določa vrste gospodarskih javnih služb, to je, da so gospodarske javne službe republiške in **lokalne**, ki pa so lahko **obvezne** in **izbirne**. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom. Občina mora torej zagotoviti opravljanje tistih javnih služb, ki so z zakonom določene kot obvezne gospodarske javne službe, medtem ko se glede izbirnih javnih služb, vendar vseeno določenih z zakonom, prosto določa, ob čemer pa je potrebno upoštevati 2. odstavek 2. člena, ki določa, da je pri zagotavljanju javnih dobrin pridobivanje dobička podrejeno zagotavljanju javnih potreb. Prav tako pa je potrebno upoštevati dejstvo, da je Ustavno sodišče RS v svoji odločbi št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/1999) zavzelo stališče, da se obvezne gospodarske javne službe določijo z zakonom, kar pomeni, da sta to vrsto javnih služb Vlada oziroma lokalna skupnost dolžni zagotavljati na podlagi samega zakona. Dejavnosti, ki z zakonom niso opredeljene kot obvezne gospodarske javne službe, se lahko določijo kot izbirne. Iz navedenega izhaja, da lahko Vlada oziroma lokalna skupnost sami

odločata, ali se bodo poleg dejavnosti, ki so obvezne javne službe, kot javna služba opravljale še kakšne druge dejavnosti, če so seveda izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah. Poleg tega je potrebno omeniti še 4. člen Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da lahko samoupravna lokalna skupnost, to je občina, z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev, katerih trajno in nemoteno proizvodnje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu, zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih Zakon o gospodarskih javnih službah določa za gospodarske javne službe, kadar so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti in kadar so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij lokalne skupnosti, ter kadar lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost.

Glede na vse zgoraj navedeno je potrebno Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto spremeniti v tolikšnem obsegu, da je potrebno sprejeti nov odlok, ki bo v skladu s trenutno veljavno zakonodajo.

2. OBRAZLOŽITEV

140. člen Ustave RS določa avtonomijo lokalne skupnosti pri urejanju zadev lokalnega pomena. Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja lokalne zadeve javnega pomena, ki so določene z Zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB- 2, 27/2008 Odl.US: Up-2925/07-15, U-I-21/07-18, 76/2008, 100/2008 Odl.US: U-I-427/06-9, 79/2009, 14/2010 Odl.US: U-I-267/09-19, 51/2010, 84/2010 Odl.US: U-I-176/08-10), s področnimi zakoni ter s splošnimi akti občine, torej statutom in odloki. V skladu z določili 21. člena veljavnega Zakona o lokalni samoupravi občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, to so izvirne naloge, ki jih določi s splošnim aktom ali pa so določene z zakonom. Tako občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe.

61. člen Zakona o lokalni samoupravi določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom, rečemo jim lokalne javne službe.

Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina neposredno v okviru občinske uprave, z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij in z dajanjem koncesij.

3. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da so gospodarske javne službe republiške in lokalne, ki so lahko obvezne in izbirne. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom. Način opravljanja lokalne gospodarske javne službe predpiše občina z odlokom tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje. Glede na navedeno, določilo 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah predvideva izdajo posebnega predpisa, to je odloka lokalne skupnosti o načinu opravljanja lokalne javne službe, s katerim se uredijo pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, viri financiranja in način njihovega oblikovanja, sem spada tudi cenovni režim, pravice in obveznosti uporabnikov in položaj infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe.

Nadalje pa 7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da se z odlokom občine, v skladu z drugim odstavkom 3. člena, za posamezno gospodarsko javno službo predpiše organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, gospodarskem javnem zavodu, javnem podjetju in na podlagi koncesije), vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev, pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin, pravice in obveznosti uporabnikov, viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja, vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za opravljanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del njihove javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa ter drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe. Z odlokom se lahko uredijo vprašanja v zvezi z javno službo, ki so v javnem interesu, ne glede na to v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. Ta predpis naj bi tudi že določal, v kakšni obliki se bo izvajala javna služba.

5. odstavek 7. člena Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 96/2008 - UPB-2) določa, da mora Mestna občina Novo mesto skrbeti za lokalne javne službe tako, da:

- ustanavlja lokalne javne službe,
- sprejme splošne akte, ki urejajo način ustanovitve in delovanje lokalnih javnih služb,
- zagotavlja sredstva za delovanje lokalnih javnih služb,
- nadzira delovanje lokalnih javnih služb,
- gradi in vzdržuje vodovodne, energetske in druge komunalne objekte in naprave,
- zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči.

Glede na navedeno med **obvezne** lokalne gospodarske javne službe spadajo javne službe, ki so urejene v naslednjih zakonih:

1. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006 Odl.US: U-I-51/06-10, 112/2006 Odl.US: U-I-40/06-10, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-

1A, 70/2008, 108/2009) v 1. odstavku 149. člena določa, da so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- oskrba s pitno vodo,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
- zbiranje komunalnih odpadkov,
- prevoz komunalnih odpadkov,
- obdelava mešanih komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
- urejanje in čiščenje javnih površin.

4. odstavek istega 149. člena določa, da občina zagotovi izvajanje navedenih javnih služb skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

2. Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/2010) v 16. členu določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah, in da občina določi način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest. Občine pa morajo v skladu z določilom 1. odstavka 62. člena Zakona o cestah v območju naselja občine vzdrževati prometne površine, objekte in naprave na, ob ali nad voziščem državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja:

- odstavne pasove, odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in podobne prometne površine, namenjene odvijanju prometa v naselju,
- podhode in nadhode za pešce ali kolesarje,
- cestno razsvetljava ter drugo prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajanjem, vključno z oskrbo z električno energijo,
- kolesarske steze in pločnike,
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega sveta.

V 58. členu Zakona o cestah je tudi določeno, da je redno vzdrževanje državnih cest, razen prometnih površin, objektov in naprav iz 62. člena tega zakona, obvezna gospodarska javna služba državnega pomena.

Občine krijejo sorazmeren del stroškov za vzdrževanje državne ceste skozi naselja, če je ta zaradi potreb odvijanja prometa v naselju zgrajena s širšim voziščem kot zunaj naselja.

3. Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 43/2007-UPB2) v 27. členu določa, da se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču. Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču. Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.
4. Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni SRS, št. 34/1984, 34/1984, 83/1989, SRS, št. 5/1990, RS, št. 26/1990, 10/1991, 17/1991-I-ZUDE, 13/1993-ZP-G, 66/1993-ZP-H, 66/2000 Odl.US: U-I-48/97-12, 61/2002 Odl.US: U-I-54/99-14, 110/2002-ZGO-1, 2/2004-ZZdrl-A) določa, da je pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena. Kot določa 3. člen Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč, opravljajo pokopališko in pogrebno dejavnost in urejajo pokopališča komunalne organizacije in krajevne skupnosti, torej občine.
5. Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 71/1993, 1/1995-CZ, 28/1995, 73/1997 Odl.US: U-I-341/94, 28/2000, 91/2005, 113/2005-UPB1, 120/2008 Odl.US: U-I-61/06-14 EPA: 0148) v 2. členu določa, da je gasilstvo obvezna lokalna javna služba, katere trajno in nemoteno opravljanje zagotavljajo občine in država. V Mestni občini Novo mesto je trenutno gasilska javna služba organizirana drugače kot ostale gospodarske javne službe, saj so v izvajanje poleg Gasilsko reševalnega centra Novo mesto vključena tudi krajevna gasilska društva, ki so vključena v gasilsko zvezo Novo mesto.

Med **izbirne** lokalne gospodarske javne službe, ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb, pa štejemo javne službe s področja naslednjih zakonov:

1. Energetski zakon (Uradni list RS, št. 27/2007-UPB2, 70/2008, 22/2010, 37/2011 Odl.US: U-I-257/09-22, 10/2012) v 30. členu določa, da sta dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem, izbirni lokalni gospodarski javni službi. Kadar lokalna skupnost uvede dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina kot lokalno gospodarsko javno službo, uredi organizacijo in način njenega izvajanja v skladu z Energetskim zakonom in Zakonom o gospodarskih javnih službah, pri čemer lahko podeli pravico izvajanja te gospodarske javne službe za največ 35 let. V 33. členu Energetski

zakon še določa, da je distribucija toplote in oskrba z energetskimi plini iz omrežja izbirna lokalna gospodarska javna služba.

2. Zakon o plovbi po celinskih vodah (Uradni list RS, št. 30/2002, 110/2002), ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah, v 14. členu določa, da je upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti izbirna gospodarska javna služba. Občina lahko s splošnim aktom podeli koncesijo za upravljanje s pristanišči ter vstopno-izstopnimi mesti. Za podelitev koncesije se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo gospodarske javne službe.
3. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006 Odl.US: U-I-51/06-10, 112/2006 Odl.US: U-I-40/06-10, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009) v 97. členu določa, da lahko občina neposredno ali kot lokalno gospodarsko javno službo zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja, zbrane podatke pa mora posredovati ministrstvu.

Občina v skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah zagotovi opravljanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah: režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali s podelitvijo koncesije.

Občina lahko zagotovi izvajanje gospodarske javne službe v obliki **režijskega obrata**, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo.

V obliki **javnega gospodarskega zavoda** se lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar gre za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj. Lokalna skupnost ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno organizacijo izven uprave lokalne skupnosti.

Lokalna skupnost lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe v obliki **javnega podjetja**, kadar gre za opravljanja ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno. Javno podjetje lahko ustanovi občina kot podjetje v lasti občine. Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, se lahko ta

ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva **Zakon o gospodarskih družbah**. To javno podjetje je kot običajno podjetje, razlikuje pa se javno od navadnega samo v upravljaljskih upravičenjih, pri katerih ima občina kot ustanoviteljica posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju. Javno podjetje se organizira v eni od oblik kapitalskih družb, to je kot d.d. ali d.o.o..

Zakon o gospodarskih javnih službah kot način izvajanja gospodarske javne službe predvideva tudi **koncesijo**. Koncesija je oblika zasebnega izvajanja javne službe. Koncesija je posebno dovoljenje in pooblastilo, ki ga da občina osebi zasebnega prava za izvajanje javne službe.

S podelitvijo koncesije nastane koncesijsko razmerje v katerem nastopata koncedent – občina in koncesionar - oseba zasebnega ali javnega prava, ki izvaja javno službo. Koncesionar je lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe. Če zakon ne določa drugače, je lahko koncesionar tudi tuja oseba. Katero gospodarsko javno službo je možno opravljati na podlagi koncesije določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Najprej mora koncedent sprejeti akt o načinu izvajanja javne službe, to je z odlokom občine, in sicer določi, da se neka gospodarska javna služba opravlja kot koncesionirana. Ta akt tudi ureja celoten režim izvajanja javne službe. V njem je opredeljen javni interes na področju določene javne službe. Ta akt torej prinaša izključno javnopravne elemente koncesijskega razmerja. Aktu o načinu izvajanja javne službe v primeru, da se je občina odločila za koncesijo, sledi koncesijski akt, to je odlok občine. S tem aktom se določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. S koncesijskim aktom se lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. V koncesijskem aktu se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa. Javni razpis se objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije. O izbiri koncesionarja odloči koncedent, to je občinska uprava z upravno odločbo. Z izbranim koncesionarjem nato sklene koncedent, v tem primeru župan, koncesijsko pogodbo v pisni obliki. S koncesijsko pogodbo se uredi medsebojno koncesijsko razmerje.

Zakon o gospodarskih javnih službah pozna tudi obvezno koncesijo, kadar gre za dejavnost, ki se opravlja kot gospodarska javna služba, opravljajo pa jo osebe zasebnega prava kot obvezni del svoje dejavnosti. Obvezna koncesija se izvajalcu naloži z upravno odločbo, za njeno opravljanje pa koncedent in koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo.

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin, in sicer po vnaprej določenih tarifah, taksah, nadomestilih ali povračilih. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga

določa zakon ali odlok občine. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna.

Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Za posamezno ali več gospodarskih javnih služb morajo občine ustanoviti telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Omenjena telesa sestavljajo predstavniki uporabnikov javnih dobrin. Telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom lokalne skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti. Sestavo, delovno področje ter podrobnejše pravice telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin pa določi akt o njegovi ustanovitvi, s katerim se določi tudi organ, ki opravlja zanj administrativno strokovna opravila.

Po novem Odloku o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto se bo izvajalo naslednje **obvezne** gospodarske javne službe:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
3. zbiranje komunalnih odpadkov,
4. prevoz komunalnih odpadkov,
5. obdelava mešanih komunalnih odpadkov,
6. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
7. urejanje in čiščenje javnih površin,
8. vzdrževanje občinskih javnih cest,
9. pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč,
10. gasilstvo,
11. zagotovitev zavetišča.

Ob tem je potrebo vedeti, da ravnanje z odpadki, v skladu z določilom 5.4. točke 3. člena veljavnega Zakona o varstvu okolja obsega zbiranje, prevažanje, predelavo in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom teh ravnanj in ukrepi po prenehanju delovanja naprave za ravnanje z odpadki. V skladu z določilom 149. člena Zakona o varstvu okolja pa obvezne občinske gospodarske javne službe s področja ravnanja s komunalnimi odpadki obsegajo naslednje dejavnosti: zbiranje komunalnih odpadkov, prevoz komunalnih odpadkov, obdelava mešanih komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Dejavnost urejanja in čiščenja javnih površin zavzema tudi urejanja javnih poti, površin za ceste in zelenih površin, javno snago in čiščenje javnih površin. Te dejavnost sodijo po določilih 149. člena Zakona o varstvu okolja v okvir obvezne lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 108/2009) je v 65. členu določil, da je obvezna občinska gospodarska javna služba tudi obdelava mešanih komunalnih odpadkov.

V trenutno veljavnem Odloku o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto je kot izbirna gospodarska javna služba določena tudi dejavnost plakatiranja in obveščanja. Navedene dejavnosti po kriterijih Zakona o gospodarskih javnih službah ne moremo določiti kot lokalno javno službo, saj gre v tem primeru za opravljanje gospodarske dejavnosti.

Nadalje je v trenutno veljavnem odloku določena tudi dejavnost urejanja javnih tržnic, ki pa sodi po določilih 149. člena Zakona o varstvu okolja v okvir obvezne lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin.

Javna podjetja v Mestni občini Novo mesto:

1. **Cerod, center za ravnanje z odpadki, d.o.o, j.p.:** to javno podjetje izvaja obvezno gospodarsko javno službo **odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov**, katero področje je sicer urejeno v Odloku o izvajanju gospodarske javne službe zbiranja in prevoz komunalnih odpadkov in gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 39/2010).
2. **Komunala d.o.o.:** po trenutno veljavnih odlokih v Mestni občini Novo mesto izvaja to javno podjetje naslednje obvezne gospodarske javne službe: **zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov**, njuno izvajanje pa je določeno v Odloku o izvajanju gospodarske javne službe zbiranja in prevoz komunalnih odpadkov in gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Novo

mesto(Uradni list RS, št. 39/2010). Dejavnost **odvajanje in čiščenje komunalne padavinske vode**, ki je urejena v Odloku o odvajanju in čiščenju komunalne padavinske vode na območju Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 50/2010), prav tako izvaja Komunala d.o.o.. To javno podjetje trenutno opravlja tudi dejavnost pokopališke in pogrebne dejavnosti in urejanje pokopališč, ki je urejena v Odloku o izvajanju gospodarske javne službe pokopališke in pogrebne dejavnosti, urejanja pokopališč ter o pogrebnih svečanosti v Mestni občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 74/2000 in 31/2005) v katerem je kot izvajalec te gospodarske javne službe določena Komunala d.o.o. Prav tako izvajajo dejavnost urejanja in čiščenja javnih površin, ki ga ureja Odlok o urejanju in čiščenju javnih površin v Mestni občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 76/2005, 17/2010), v katerem je bila ta dejavnost v izvajanje dana Komunali d.o.o..

V zvezi z javnimi podjetji je potrebno še poudariti, da Zakon o lokalni samoupravi v 61. členu določa, da občinski sveti občin ustanoviteljic za izvrševanje ustanoviteljskih pravic občin v skladu z aktom o ustanovitvi in statutom javnega podjetja ter za usklajevanje odločitev občin v zvezi z zagotavljanjem javnih služb ustanovijo skupni organ, ki ga sestavljajo župani. Akt o ustanovitvi skupnega organa mora določati njegove naloge, organizacijo dela in način sprejemanja odločitev, financiranje in delitev stroškov med občinami. Navedeni skupni organ opravlja svoje naloge v imenu in za račun občin, ki so ga ustanovile. Sedež organa je v občini, v kateri je sedež javnega zavoda ali javnega podjetja. Strokovne naloge za skupni organ opravlja občinska uprava občine, v kateri je njegov sedež.

3. CILJI IN NAČELA ODLOKA

Cilj predlaganega akta je urediti in uskladiti področje izvajanja gospodarskih javnih služb s trenutno veljavno zakonodajo, predvsem določiti katere dejavnosti se opravljajo kot obvezne in katere kot izbirne gospodarske javne službe. Ker je trenutno veljaven Odlok o gospodarskih javnih službah Mestne občine Novo mesto neusklajen s trenutno veljavno zakonodajo na področju gospodarskih javnih služb, je potrebno zaradi preglednosti in urejenosti gospodarskih javnih služb v Mestni občini Novo mesto sprejeti nov Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto.

4. OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ODLOKA

S sprejetjem navedenega akta se združujejo nekatere javne službe v skupne javne službe, kar pomeni racionalizacijo poslovanja in tudi zmanjšanje stroškov za izvajanje gospodarskih javnih služb.

5. PREDLOG ZA ODLOČANJE

Občinskemu svetu predlagamo, da po obravnavi odloka na svoji seji sprejme Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto v prvi obravnavi.

Pripravila:

Anja DRAGAN, univ. dipl. prav.
višja svetovalka za GJS

mag. Jože KOBE,
VODJA URADA

Borut NOVAK,
DIREKTOR OBČINSKE UPRAVE

PREDLOG

Na podlagi 21. in 61. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 27/2008 Odl.US: Up-2925/07-15, U-I-21/07-18, 76/2008, 100/2008 Odl.US: U-I-427/06-9, 79/2009, 14/2010 Odl.US: U-I-267/09-19, 51/2010, 84/2010 Odl.US: U-I-176/08-10), 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/1993, 30/1998 – ZZLPPO, 127/2006 – ZJZP, 38/2010 – ZUKN in 57/2011 – ORZGJS40) in 16. člena Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 96/2008 - UPB-2) je Občinski svet Mestne občine Novo mesto na ____ seji dne _____ sprejel

ODLOK

o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto

I. Splošne določbe

1. člen

(vsebina odloka)

Ta odlok ureja lokalne gospodarske javne službe v Mestni občini Novo mesto, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Mestni občini Novo mesto.

2. člen

(javne službe)

Kot lokalne gospodarske javne službe se opravljajo dejavnosti, ki so z zakonom določene kot obvezne lokalne gospodarske javne službe in dejavnosti, ki so kot izbirne lokalne gospodarske javne službe določene s tem odlokom.

II. Način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb

3. člen

(način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

(1) Lokalne gospodarske javne službe se opravljajo na podlagi predpisanih tehničnih, oskrbovalnih, stroškovnih, organizacijskih in drugih standardov ter normativov, ki jih predpišejo vlada in pristojna ministrstva.

(2) Občina s posamičnimi odloki podrobneje uredi način opravljanja posamezne ali več lokalnih gospodarskih javnih služb oziroma podrobneje določi:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije),
- vrsto in obseg javnih dobrin ter njihovo prostorsko razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- vire financiranja gospodarskih javnih služb in načinov njihovega oblikovanja,
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, ki so v lasti občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa,
- druge elemente pomembne za opravljanje in razvoj lokalne gospodarske javne službe.

III. Lokalne gospodarske javne službe

4. člen

(obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe)

(1) Lokalne gospodarske javne službe so obvezne in izbirne.

(2) Obvezne lokalne gospodarske javne službe so določene z zakonom in s tem odlokom.

(3) Izbirne lokalne gospodarske javne službe so določene s tem odlokom.

5. člen

(obvezne lokalne gospodarske javne službe)

(1) Na območju Mestne občine Novo mesto se kot **obvezne** lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
3. zbiranje komunalnih odpadkov,

4. prevoz komunalnih odpadkov,
5. obdelava mešanih komunalnih odpadkov,
6. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
7. urejanje in čiščenje javnih površin,
8. vzdrževanje občinskih javnih cest,
9. pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč,
10. gasilstvo,
11. zagotovitev zavetišča za zapuščene živali.

(2) Kot obvezne lokalne gospodarske javne službe se opravljajo tudi dejavnosti, ki niso določene v prejšnjem odstavku, če tako določa zakon.

6. člen

(izbirne lokalne gospodarske javne službe)

Na območju Mestne občine Novo mesto se kot **izbirne** lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. odvoz in hramba nepravilno parkiranih vozil,
2. dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem,
3. gospodarjenje z javnimi komunalnimi objekti,
4. ravnanje s posebnimi odpadki,
5. urejanje javne razsvetljave,
6. urejanje svetlobnih prometnih znakov,
7. urejanje mestnega prometa,
8. izvajanje del v gozdovih v lasti Mestne občine Novo mesto,
9. urejanje javnih parkirnih hiš,
10. upravljanje s pristanišči oziroma vstopno - izstopnimi mesti na plovbnem območju reke Krke.

7. člen

(območje opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe iz 5. in 6. člena tega odloka se opravljajo na celotnem območju Mestne občine Novo mesto, če s tem odlokom ali odlokom iz 3. člena tega odloka za posamezno lokalno gospodarsko javno službo ni drugače določeno.

8. člen **(javne dobrine)**

(1) Javne dobrine, ki se zagotavljajo z lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, so pod enakimi pogoji določenimi z zakonom ali odlokom občine dostopne vsakomur.

(2) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, je za uporabnike obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis za posamezne primere ne določa drugače.

(3) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, za uporabnike ni obvezna, če zakon ali odlok občine za posamezne primere ne določa drugače.

IV. Oblike zagotavljanja javnih služb

9. člen **(oblike zagotavljanja javnih služb)**

Občina zagotavlja lokalne gospodarske javne službe skladno s 3. členom tega odloka v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu,
- v javnem podjetju,
- v javnem gospodarskem zavodu,
- z dajanjem koncesij.

1 Režijski obrat

10. člen **(režijski obrat)**

(1) Režijski obrat se ustanovi za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo.

(2) Režijski obrat se organizira kot notranja organizacijska enota občinske uprave oziroma službe občine.

(3) Režijski obrat se organizira kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata določi občinski svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana.

(4) Režijski obrat ni pravna oseba.

2 Javni gospodarski zavod

11. člen (javni gospodarski zavod)

(1) V obliki javnega gospodarskega zavoda lahko občina zagotovi izvajanje gospodarske javne službe, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj.

(2) Občina ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno organizacijo izven uprave ali lokalnih služb. Soustanovitelji javnega gospodarskega zavoda so lahko tudi druge pravne in fizične osebe, vendar njihovi ustanoviteljski deleži skupaj ne smejo presegati 49%.

(3) Javni gospodarski zavod je pravna oseba, če ni z aktom o ustanovitvi določeno drugače. V kolikor pa javni gospodarski zavod ni pravna oseba, izvršuje pooblastila v pravnem prometu, ki jih ima na podlagi akta o ustanovitvi, v imenu in za račun ustanovitelja.

(4) Ustanovitev javnega gospodarskega zavoda, razmerja v javnem gospodarskem zavodu in njegovo delovanje ter druge zadeve v zvezi z javnim gospodarskim zavodom se ob uporabi zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb, opredelijo z aktom o ustanovitvi.

3 Javno podjetje

12. člen (javno podjetje)

(1) Javno podjetje se ustanovi za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot lokalna gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno.

(2) Ustanovitev javnega podjetja, razmerja v javnem podjetju in njegovo delovanje ter druge zadeve v zvezi z javnim podjetjem se opredelijo s posebnim odlokom.

(3) Ustanoviteljske pravice v javnem podjetju izvršuje Mestna občina Novo mesto. V primeru, da so poleg Mestne občine Novo mesto ustanoviteljice javnega podjetja tudi druge občine, se lahko izvajajo ustanoviteljske pravice preko posebnega skupnega organa za izvajanje ustanoviteljskih pravic, ki ga v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, ustanovijo ustanoviteljice javnega podjetja.

(4) V soglasju z ustanoviteljem lahko javno podjetje pogodbeno izvaja gospodarske javne službe ali druge dejavnosti tudi za druge občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

4 Koncesija

13. člen (koncesija)

(1) Za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe lahko občina podeli koncesijo pravni ali fizični osebi, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesije in izpolnjuje pogoje za opravljanje lokalne gospodarske javne službe, ki je predmet koncesije.

(2) Koncesija za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe se podeli na podlagi koncesijskega akta.

(3) Občina lahko podeli koncesijo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

(4) Za pridobivanje koncesionarjev, koncesijsko pogodbo, prenehanje koncesijskega razmerja, prenos koncesije, obvezno koncesijo, višjo silo, odgovornost koncesionarja za ravnanja zaposlenih in odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja in ostala vprašanja v tej zvezi se uporabljajo določila zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

(5) Občina podeli koncesijo za opravljanje lokalnih gospodarskih javnih služb iz 7., 8. in 11. točke prvega odstavka 5. člena in 2., 5., 6., 7. in 10. točke 6. člena tega odloka.

14. člen
(javni razpis za podelitev koncesije)

(1) Koncesija se podeli na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije.

(2) Javni razpis vsebuje najmanj naslednje elemente:

- predmet koncesije,
- območje, za katero se podeljuje koncesija,
- pogoje za koncesijo,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- pričetek in trajanje koncesije,
- merila za izbiro koncesionarja,
- druge elemente določene s predpisi in koncesijskim aktom.

(3) Rok za prijavo na javni razpis ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni.

15. člen
(odločitev o izbiri koncesionarja)

(1) O izbiri koncesionarja odloči direktor občinske uprave z upravno odločbo.

(2) O pritožbi zoper odločbo direktorja občinske uprave odloča župan.

(3) Koncesijsko pogodbo z izbranim koncesionarjem sklene v imenu občine župan.

V. Strokovno tehnične, organizacijske in razvojne naloge

16. člen
(strokovno tehnične, organizacijske in razvojne naloge)

(1) Strokovno tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju lokalnih gospodarskih javnih služb v občini opravlja občinska uprava.

(2) Občinska uprava opravlja s področja lokalnih gospodarskih javnih služb zlasti naloge, ki se nanašajo na:

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje lokalnih gospodarskih javnih služb,
- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb,
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov,
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev,
- strokovni nadzor nad izvajalci lokalnih gospodarskih javnih služb,
- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi z javnimi razpisi za izbiro izvajalcev za koncesionirane lokalne gospodarske javne službe,
- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi s financiranjem lokalnih gospodarskih javnih služb,
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb,
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb.

(3) Naloge iz prve, druge, tretje in pete alineje prejšnjega odstavka se lahko poveri za to usposobljeni organizaciji ali podjetju.

VI. Varstvo uporabnikov javnih dobrin

17. člen

(svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Za varstvo uporabnikov javnih dobrin skrbi Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin, ki šteje 5 članov in ga imenuje občinski svet Mestne občine Novo mesto izmed občanov na predlog svetniških skupin v občini.

18. člen

(pristojnosti sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku:

- zastopa in usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu občine in županu občine,
- zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.

19. člen
(odločitev o pravici uporabnika)

V primeru kršitve dolžnosti sklenjene pogodbe s strani izvajalca lokalne gospodarske javne službe, lahko uporabnik od upravnega organa občine zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena, in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

20. člen
(pripombe in predlogi sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrine)

(1) Občinski svet in župan sta dolžna obravnavati pripombe in predloge Sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku.

(2) Občinski svet je dolžan obvestiti Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovníkom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

VII. Financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb

21. člen
(financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe se financirajo:

- s ceno javnih dobrin,
- iz proračunskih sredstev,
- iz drugih virov določenih z zakonom ali odlokom občine.

22. člen
(oblikovanje cen)

(1) Za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo uporabniki ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

(2) Cene se oblikujejo ali določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski akt ali odlok občine v skladu z zakonom.

(3) Cene se lahko določijo diferencirano po kategoriji uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrin.

(4) Cene se lahko subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrinah.

23. člen
(sredstva proračuna)

Iz sredstev proračuna se financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva.

VIII. Prehodne in končne določbe

24. člen
(uskladitev predpisov)

(1) Mestna občina Novo mesto je dolžna uskladiti predpise in sprejeti nove predpise v skladu s tem odlokom najkasneje v roku 12 (dvanajstih) mesecev po uveljavitvi tega odloka.

(2) Do uskladitve in uveljavitve novih predpisov izdanih na podlagi drugega odstavka 3. člena tega odloka ostanejo v veljavi odloki sprejeti na podlagi Odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 40/2001, 11/2002, 31/2005, 6/2006, 68/2007).

(3) Do sprejetja področnih odlokov, ki bodo urejali gospodarske javne službe pokopališke in pogrebne dejavnosti ter urejanje pokopališč, ravnanje s posebnimi odpadki, urejanje javnih parkirnih hiš, gospodarjenje z javnimi komunalnimi objekti, ravnanje s posebnimi odpadki in odvoz nepravilno parkiranih vozil, izvaja te gospodarske javne službe Javno podjetje Komunala Novo mesto, d.o.o..

(4) V primerih, ko posamezne gospodarske javne službe ob uveljavitvi tega odloka ne izvaja v celoti Javno podjetje Komunala Novo mesto, d.o.o., lahko del te dejavnosti na podlagi pogodbe z Javnim podjetjem Komunala Novo mesto, d.o.o., izvaja druga pravna oseba; pred podpisom nove pogodbe oziroma aneksa k že sklenjenim pogodbam, je potrebno pridobiti pismeno odobritev župana Mestne občine Novo mesto.

(5) Obvezno gospodarsko javno službo odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov izvaja javno podjetje CEROD, d.o.o..

(6) Obvezni gospodarski javni službi zbiranje komunalnih odpadkov in prevoz komunalnih odpadkov izvaja Javno podjetje Komunala Novo mesto, d.o.o..

25. člen **(prenehanje veljavnosti)**

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 40/2001, 11/2002, 31/2005, 6/2006, 68/2007).

26. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan (15.) po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 007-10/2012

Datum:

ŽUPAN
Alojzij MUHIČ